

have nogen saadan Kjendskab til de naturhistoriske Resultater, der foreligge, at jeg kan forsvare disse Bestemmelser. Jeg skal kun sige, at det, der har været den ledende Bevæggrund, er de Resultater, som Videnskaben har frembragt, og naar det her er bleven sagt, at man ikke kunde vide, hvorledes man kunde have Kundskab om en Muldvarps Virksomhed i den her omhandlede Henseende, saa skal jeg svere, at det veed jeg heller ikke, men man kan finde det mange Steder, udtalt af Videnskabsmand, at Muldvarpen i eet Døgn æder 4 Gange dens egen Vægt af Oldenborrelarver. — Hvad der imidlertid er mig klart, er, at en hensynsløs Indgriben i Naturens Orden kun kan føre til den Slags Ulykker, som man mange Steder har prøvet. Det er ikke rigtigt, at tillade Folk, uden videre at følge deres Lyst, uden Hensyn til Ret og uden Hensyn til, at de derved udsætte ikke alene deres Naboer, men hele Landet for Ulykker, som Ingen af os vilde kunne afværge. — Med Hensyn til § 2, da er Grunden, hvorfor denne Paragraph er kommen ind i Lovforslaget, den, at Bestemmelser af den her omhandlede Art ere saa overordentlig vanskelige at overholde ved positive Foranstaltninger. Den eneste Maade, hvorpaa det kan skee, er ved at tilveiebringe en fornuftig Ordning af alle de paagjældende Forhold, og da det ikke kan skee ved Lovgivningsforanstaltninger, saa er der ikke Andet tilbage end at hæve alle Vanskeligheder og alle Hindringer, som Lovgivningen stiller frem for en privat Ordning af Sagten. Det er en Bestemmelse, som jeg tilstaaer ikke at kunne indsee nogen berettiget eller nogen fornuftig Grund til, naar det i Loven af 25de Marts 1851 siges, at en Mand ikke maa disponere over sin Sagt mere end eet Aar ad Gangen. Jeg kan vel forstaae, hvorfor denne Bestemmelse er kommen ind, og Grunden dertil kunde maaskee den gang være berettiget, men det er dog klart for mig, at fra et juridisk Standpunkt betragtet er det et Indgreb i Bedkommendes Eiendomsret at forbyde dem en fri Disposition over deres Sagt. Den ærede Rigsdagsmand for Svendborg Amts 6te Valgkreds (S. A. Hansen) har

meent, at der kunde udledes noget Misligt af denne Paragraph med Hensyn til Fæstegods. Jeg troer imidlertid, at hverken denne Paragraph eller Loven af 25de Marts 1851 har det mindste med Fæstegods at gjøre. Hensigten med denne Bestemmelse i Loven af 25de Marts 1851 var utvivlsomt den, at man ikke vilde, at den tidligere Eier af en Fæstegaard skulde kunne reservere sig Sagtretten paa samme Tid, som han folgte Eiendomsretten. Der har ikke været og er ikke noget lovligt Forbud imod, at den, som eier en Fæstegaard, kan leie — eller hvis den ærede Rigsdagsmand heller vil — laane sin Sagt ud paa saa lang Tid, som han vil, eller paa saa lang Tid, som han eier Gaarden. Noget Bedre kommer der ikke ud af at følge den ærede Rigsdagsmand for Svendborg Amts 6te Valgkreds (S. A. Hansen). Der er nemlig Intet at indvende imod, at Folk kunne bortforpagte Sagten for deres Besiddelsestid, men der er Ingen, der vil indlade sig paa at forpagte den paa denne Maade; thi de resikere, at Besiddelsestiden kan være udløben længe før Forpagtningstiden, om et Aar f. Ex., og at alle de anvendte Beforsninger saaledes ville være spildte. For at forebygge den Frygt, der muligt kunde være tilstede for, at der ved Forpagtninger som de i Lovforslaget foreslaaede skulde være intenderet, at Leiecontracten fik en saadan Form, at den kunde træde istedetfor Eiendom f. Ex. ved at bortforpagte paa 100 Aar, er sat Bestemmelser om 10 Aar.

Idet jeg saaledes vedkjender mig at have Deel i dette Lovforslags Tilblivelse, ikke paa de større Landeieendomsbesidderes Vegne, men paa de landoconomiske Foreningers Vegne, skal jeg udtale min Tak til den høitærede Indenrigsminister, fordi han ikke har undladt at fremkomme med Forslaget, og dermed anbefaler jeg det til Thinget, idet jeg beder Dem vel overveie, at det ikke vil være muligt paa anden Maade at skaffe hensigtsmæssige Midler tilveie til at afsende de Ulykker, der kunne opstaae. Jeg troer, at man ikke skal lade sig lede af sin Videnskab og derved undlade Foranstaltninger, som Videnskaben erkjender for at være nyttige.